

3. Польська П.Г., Калашук Г.П., Шаламай Л.П. Інтенсивний тип м'ясо-вовнових овець - асканійські кросбреди // Селекція наук. виробничий бюлетень. – К., 1994. – С. 78-80.
4. Ульянов А.Н., Рыжков А.В. Интенсивная технология полутонкорунного шерстного овцеводства. – М.: Росагропромиздат. - 1992. – С. 26-27; 104-106; 126-139.
5. Хом'як О.А. Вплив генотипу на показники продуктивності та відтворні здатності у тварин // Розведення і генетика тварин. – К.: Аграрна наука. – 2001. – Вип. 34. – С. 203 – 204.

УДК 636.22/28.034:636:612

ХАРАКТЕРИСТИКА СТАДА УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ЗА СТУПЕНЕМ ФЕНОТИПОВОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ

ДУДОК А.Р. – к.с.-г.н., с. н. с., Інститут тваринництва степових районів імені М.Ф. Іванова «Асканія-Нова» – Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства НААН

Постановка проблеми. Інтенсивні процеси породоутворення на теренах незалежної України покликані значно підвищити генетичний потенціал продуктивності сільськогосподарських тварин, що за створення оптимальних умов їх вирощування і годівлі має забезпечити належний рівень конкурентоспроможності нових порід в умовах формування ринкових відносин в аграрному секторі економіки та рентабельності галузі тваринництва.

До нових селекційних досягнень висувається ряд вимог, серед яких і досягнення певного рівня генотипової і фенотипової консолідації за господарськи корисними ознаками [1].

Тому метою досліджень було вивчити рівень консолідації корів української червоної молочної породи за молочною продуктивністю.

Матеріал і методика досліджень Дослідження проводились у стаді СВК «Лідія» Скадовського району Херсонської області. Об'єктом досліджень були тварини української червоної молочної породи. До аналізу залучено дані по 320 коровах сучасного стада. Молочна продуктивність корів оцінювалася за показниками надою та вмісту жиру в молоці впродовж першої та кращої лактацій.

Аналіз ступеня фенотипової консолідованості селекційних груп стада червоної молочної породи розрахований за методикою Ю.П. Полупана [1]. Статистичну обробку матеріалів досліджень проведено на персональному комп'ютері за алгоритмами Н.А. Плохинського [3], Е.К. Меркур'євої [2].

Результати досліджень. Проведений аналіз молочної продуктивності корів СВК «Лідія» показав, що в середньому від них за першу лактацію отримано 2636 кг молока з вмістом жиру 3,87% та кількістю молочного жиру 102 кг. Слід відмітити, що у тварин за надоєм спостерігається висока мінливість ознаки $C_v=23,8\%$ і це засвідчує наявність матеріалу в стаді для його подальшого вдосконалення.

За кращу лактацію у корів спостерігається також висока мінливість показників молочної продуктивності, як і за першу. Від корів в середньому отримано 3127

кг молока з вмістом жиру 3,85% та кількістю молочного жиру 120 кг. Коефіцієнт варіації надою високий $C_v=23,7\%$. За вмістом жиру в молоці при низькій мінливості ознаки $C_v=2,3\%$, $C_v=1,9\%$ тварини стада консолідовані.

Показники молочної продуктивності корів різної лінійної належності наведено в таблиці 1. Так, у потомків ліній М. Чіфтейна 95679, М.В. Дестіні 118619, Фукса ЗАН-11, Міномета ОМН-769, Курая ЗАН-6 коефіцієнт мінливості надою за першу лактацію середнього ступеня і варіює в межах від 8,7 до 16,7%, що свідчить про їхню консолідованість.

Таблиця 1 – Молочна продуктивність корів різної лінійної належності

Лінія	n	Перша лактація				Краща лактація			
		надій, кг		%, жиру		надій, кг		%, жиру	
		М	C_v , %	М	C_v , %	М	C_v , %	М	C_v , %
Візита КГН-26	12	2275	25,7	3,95	1,7	3072	15,1	3,88	1,8
Ганібала 4776	69	2741	28,0	3,90	2,4	3657	27,2	3,87	2,0
Казбека ЗАН-60	55	2687	21,8	3,86	2,0	3010	14,9	3,85	1,7
Курая ЗАН-6	21	2827	15,7	3,79	1,1	2842	15,2	3,78	1,0
Ладного КМН-179	31	2712	30,2	3,92	1,9	3270	17,0	3,89	1,8
М.В.Дестіні 18619	14	2629	16,7	3,83	1,3	2854	19,7	3,83	1,4
М.Чіфтейн 95679	18	2615	10,4	3,80	1,6	2668	9,2	3,81	1,8
Міномета ОМН-769	21	2549	13,1	3,81	1,5	2549	13,1	3,81	1,5
Фукса ЗАН-11	19	2515	8,7	3,80	0,8	2515	8,7	3,80	0,8

При цьому корови ліній Візита КГН- 26, Ганібала 4776, Казбека ЗАН-60, Ладного КМН-179 за даним показником характеризуються високим ступенем мінливості 21,8...30,2% і це засвідчує наявність у стаді генетичних ресурсів для ефективною селекційної роботи.

За надоєм кращої лактації більш подібними між собою виявилися потомки ліній Візита КГН-26, Казбека ЗАН-60, Курая ЗАН-6, М. Чіфтейна 95679, Міномета ОМН-769, Фукса ЗАН-11, коефіцієнт мінливості яких середнього ступеня і варіює в межах від 8,7% до 15,2%, хоча у тварин інших груп цей показник, навпаки, високого ступеня від 17,0% до 27,2%.

Для розведення перспективних ліній у господарстві проведено аналіз коливання надою корів різних груп (мін та мах). З проведеного аналізу слід відмітити, що за першу лактацію від потомків ліній Ганібала 4776 та Ладного КМН-179 отримано 4000 кг молока та більше. За кращу лактацію вищими надоями характеризувалися потомки лінії Ганібала 4776 до 6323 кг, Казбека ЗАН-60 до 4116 кг, Ладного КМН-179 до 4609 кг, М.В. Дестіні 118619 до 4045 кг. Коефіцієнти фенотипової консолідації корів різної лінійної належності за надоєм встановлені додатні у 57%, при цьому інші 43% – це потомки ліній Візита КГН-26, Ганібала 4776 і Ладного КМН-179 виявилися не консолідованими (табл. 2).

Отже, проведений аналіз показав, що тварини мають високий ступінь мінливості надою і це засвідчує можливість проведення добору корів за даною селекційною ознакою.

Виходячи з проведеного аналізу мінливості показників молочної продуктивності потомків різних бугаїв за надоєм першої лактації, більш подібними є дочки бугаїв-плідників Бурбона 9299 та Новачка 5345 при коефіцієнтах варіації середнього ступеня $C_v=10,7\%$ та $15,3\%$ (табл. 3).

Таблиця 2 – Коефіцієнт фенотипової консолідації корів різної лінійної належності, K_o

Лінія	n	Перша лактація		Краща лактація	
		надій, кг	%, жиру	надій, кг	%, жиру
Візіта КГН-26	12	-0,013	0,275	0,370	0,062
Ганібала 4776	69	-0,208	-0,033	-0,243	-0,042
Казбека ЗАН-60	55	0,070	0,140	0,385	0,104
Курая ЗАН-6	21	0,310	0,531	0,387	0,495
Ладного КМН-179	31	-0,296	0,172	0,268	0,056
М.В.Дестіні 118619	14	0,296	0,441	0,206	0,296
М. Чіфтейн 95679	18	0,560	0,306	0,642	0,073
Міномета ОМН-769	21	0,453	0,353	0,498	0,218
Фукса ЗАН-11	19	0,641	0,636	0,670	0,560

Примітка: K_o – коефіцієнт фенотипової консолідації.

Таблиця 3 – Молочна продуктивність корів різної лінійної належності

Батько	n	Перша лактація				Краща лактація			
		надій, кг		%, жиру		надій, кг		%, жиру	
		М	C_v , %	М	C_v , %	М	C_v , %	М	C_v , %
Баян 316	10	2731	28,3	3,94	1,2	3572	15,0	3,89	1,2
Бурбон 9299	21	2627	15,3	3,85	2,7	2879	14,3	3,83	1,7
Герой 1939	16	2483	40,3	3,90	1,8	4586	20,7	3,90	2,1
Герцог 8333	20	3300	23,3	3,97	1,2	3870	11,3	3,90	2,0
Голуб 9109	16	2473	26,6	3,96	1,7	3332	11,9	3,89	1,4
Д. Рудме 428	10	2614	27,1	3,90	1,0	3093	12,8	3,89	1,1
Єнот 275	10	2568	20,2	3,84	1,8	2936	12,5	3,87	1,8
Красень 6927	11	2597	36,4	3,97	2,3	3356	16,8	3,91	2,4
Лужок 5548	15	2919	18,6	3,89	1,0	3201	14,7	3,88	1,3
Новачок 5345	18	2588	10,7	3,81	1,5	2642	9,7	3,82	1,6
Чалий 4703	15	2216	28,4	3,88	2,2	3493	25,7	3,86	2,1

Мінливість надою потомків майже всіх бугаїв-плідників за кращу лактацію середнього ступеня і коливається у межах від 9,7% до 16,8%, винятком є лише дочки Героя 1939 та Чалого 4703, коефіцієнти варіації яких становлять 20,7% та 25,7%.

Більш перспективними в господарстві за надоєм першої та кращої лактацій відмічені потомки бугаїв-плідників Баяна 316, Героя 1939, Герцога 8333, Красеня 927, Лужка 5548, Чалого 4703, від яких отримано молока 4000 кг і більше.

У 39,6% корів господарства, котрі є дочками бугаїв-плідників: Бурбона 9299, Єнота 275, Лужка 5548, Новачка 5345 коефіцієнти фенотипової консолідації надою додатні, (табл. 4), а інші 60,4% (потомки бугаїв-плідників Баяна 316, Героя 1939, Герцога 8333, Голуба 9109, Д. Рудме 428, Красеня 927, Чалого 4703) є неконсолідованими.

Висновки та пропозиції. Таким чином, встановлені коефіцієнти фенотипової консолідації вказують на необхідність консолідації тварин стада української червоної молочної породи за показниками молочної продуктивності. Відмічено, що потомки ліній Казбека ЗАН-60, Курая ЗАН-6, М.В. Дестіні, М Чіфтейна 95679, Міномета ОМН-769, Фукса ЗАН-11 і дочки бугаїв-плідників Єнота 275, Лужка 5548, Новачка 345 за молочною продуктивністю виявилися більш консолідовані

порівняно з тваринами інших селекційних груп, у яких встановлено від'ємні та низькі додатні коефіцієнти фенотипової консолідації даних ознак.

Таблиця 4 – Коефіцієнт фенотипової консолідації корів, які є потомками різних бугаїв-плідників, K_o

Лінія	n	Перша лактація		Краща лактація	
		надій, кг	вміст жиру в молоці, %	надій, кг	вміст жиру в молоці, %
Баян 316	10	-0,217	0,470	0,324	0,364
Бурбон 9299	21	0,352	-0,152	0,422	0,098
Герой 1939	16	-0,656	0,219	-0,077	-0,099
Герцог 8333	20	-0,111	0,495	0,467	-0,042
Голуб 9109	16	-0,091	0,272	0,481	0,253
Д. Рудме 428	10	-0,142	0,568	0,465	0,431
Єнот 275	10	0,157	0,243	0,490	0,072
Красень 927	11	-0,530	-0,006	0,264	-0,256
Лужок 5548	15	0,170	0,550	0,374	0,345
Новачок 345	18	0,551	0,364	0,625	0,147
Чалий 4703	15	-0,105	0,064	-0,146	-0,076

Перспектива подальших досліджень. У подальших дослідженнях передбачається вивчення ступеня прояву молочної продуктивності з відтворними якостями корів української червоної молочної породи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Консолідація селекційних груп тварин: теоретичні та методичні аспекти. Матеріали творчої дискусії. 24 квітня 2002 р., К / відп. ред. В.П. Бурката і Ю.П. Полупана. – Київ. – 2002. – 60 с.
2. Меркурьєва Е.К. Биометрия в селекции и генетике сельскохозяйственных животных / Е.К. Меркурьєва // М.: Колос, 1970. – 422с.
3. Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н.А. Плохинский // М.: Колос, 1969. – 256 с.

УДК 636.2: 004.942

ОПИС ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЛАКТАЦІЙНИХ КРИВИХ У КОРІВ РІЗНИХ ПОРІД І ТИПІВ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗМУ

КАРАТЄЄВА О.І. – аспірант, Миколаївський ДАУ

Постановка проблеми. На сучасному етапі економічного розвитку України вітчизняне молочне скотарство повинно бути рентабельним, конкурентоспроможним, забезпечувати продовольчу незалежність країни і базуватись на високопродуктивному поголів'ї тварин, як основному засобі виробництва [10]. Україна має одні з найкращих умов у світі для виробництва молока та молочних продуктів. З кожним роком збільшується потреба населення в молоці та молочних продуктах,